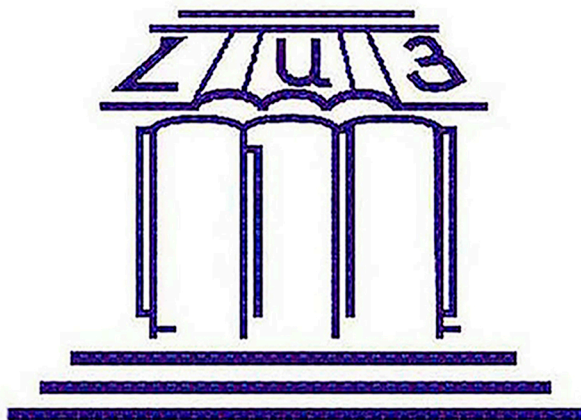

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Մույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտերձագործական համայնքներ
նչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

891.99

U-65

NOV 2010

ԲԱՆԳՅՈՒՂԱԿՈՒՄԲԱՅԻՆ ԹԱՏՐՈՆ

ՀԱՐՎԱԾԱՅԻՆՆԵՐ

ՊԻԵՍԱ 4 ՊԱՏԿԵՐՈՎ

391.99

Ա-65

ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԳՉՈՒԹՅՈՒՆ
ԵՐԵՎԱՆ — 1981

20 APR 2006

ԲԱՆԳՅՈՒՂԱԿՈՒՄԲԱՅԻՆ ԹԱՏՐՈՆ

ՏՅՈՒՑՑ

Ա-ՈՏ

ՀԱՐՎԱԾԱՅԻՆՆԵՐ

ԳԻՆՍ 4 ԳԱՏԿԵՐՈՎ

(Ըստ Դոկտրի Մարտոկոյի)

ԲՈՒՄ. ՓՈԽ. ԱՇՓԱԼ

ՅԵՐԵՎԱՆ

ԳԵՏՀՐԱՏ

1981

ՊԵՏՏՐԱՏԻ ՏՊԱՐԱՆ
ՀՐԱՏԱՐԱԿ. № 1662
ՓԼԱՎԼԻՏ 6233 (Բ)
ՊԱՏՎԵՐ № 2846
ՏԻՐԱԺ 5000

1693
39

ԳՈՐԾՈՂ ԱՆՁԻՆՔ

1. ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ ՀԵՂՈՒՇ
 2. ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ ԹՈՐԳՈՄ
 3. ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ ԱՐՓԻԿ
 4. ՍԵՆՈՅԱՆ ՄԻՆԱԿ
 5. ԶՈՒԼԱՄՅԱՆ ԼԵՎՈՆ
 6. ԶԱՐՈՒՀԻ
- } Գործարանի յերիտասարգ
բանվորներ:
7. ՍԱՐԳՍՅԱՆ ԿԱՐՈ — Բանվոր 35 տ.
 8. ՆԱՀԱՊԵՏՅԱՆ — Գործարկումի նախագահ:
 9. ԲԱԴԱՐՅԱՆ — Կուսկումի քարտուղար:
 10. ՎԱՐԱԶՅԱՆ — Վարպետ:
 11. ԹՈՐԳՈՄՅԱՆ — Ճարտարապետ:
 12. ԳԱԼՈՅԱՆ ՏԻԳՐԱՆ — Զահել գյուղացի:
 13. ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ — Գյուղացի 55 տ.
 14. 1-ին, 2-րդ յերիտասարգ, 2 աղջիկ, բանվոր-բանվորուհիներ:
- Պիեսում զերցված և փայտամշակման գործարանի յերիտասարգ բանվորության կողմը հանրի դեմ, հարվածալուծյունն ու յերիտասարգ ենտուղիաստների հաղթանակը:
- Զրմուղը բեմում կարելի չե չապ հասարակ ձևով շինել՝ դեկորների յետևիլը դնել մի մեծ սամովար լիքը ջրով ու խողովակը հանել դուրս՝ բեմը:

ՊԱՏԿԵՐ ԱՌԱՋԻՆ

Բանվորական հանրակացարանի սենյակներից մեկը: Յերեք մահակալ, սեղան, աթոռներ (տարուրետներ): Անկյունում փափրիկ կամոյ: Կամոյի վրա—գրքեր, քեյաման, բաժակներ և հայելի: Մահակալներից մեկի վրա նստած է Զարուհին և նստակ է կարդում:

Դուռը կամաց բացվում է: Դռան մեջ յերևում է Կարո Սարգսյանի դեմքը, ժպտում է անախորժ: Իրեն պահում է սանձարձակ:

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Մենակ ես, Զարուհի:

ԶԱՐՈՒՀԻ—(Համաժողով) Մենակ եյի, հիմա յերկուսով ենք:

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—(Մտնում է) Այ, ապրես: Չնայած զարաքելիսեցի յես, բայց մինչև տասը գիտես հաշվել:

ԶԱՐՈՒՀԻ—Ղարաքելիսեցի չեմ, աղքելիսեցի յեմ: Քա՞նի անգամ եմ ասել:

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Այ, եղ քելիսա բառն է ինձ խաբում: Հաշվը մեկ է: Բայց աղջիկ ես իսկական, վոր կա:

ԶԱՐՈՒՀԻ—Լավ, առանց ձեռք առնելու:

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Ձեռք առնել չի: Սա իմ ճաշակի սրարդապես վերաբերմունքն է:

ԶԱՐՈՒՀԻ—Ի՞նչպես:

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Չհասկացա՞ր: Պարզ կասեմ: (Մտնելով է) Դուր ևս գալիս ինձ, հետևապես և վերաբերվում եմ: (Նստում է Զարուհու կողքին: Սա արագ բարձրացնում է տեղից ու հեռանում): Ի՞նչ ևս վախենում, չեմ կծի: Վոր գյուղում փեռացու ունես, եղ ել գիտեմ: Նամակը նրանից է, չե՞:

ԶԱՐՈՒՀԻ—Քեղ ինչ:

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Իսկականի պես է: Գրում է, գրում քո գյուղացին, բայց տակը բան չկա: Բարեններ ու պրծավ:

ԶԱՐՈՒՀԻ—Եղբա՞նք:

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Յես ինքս նույնատեսակ նամակներ եմ ստանում գյուղից:

ԶԱՐՈՒՀԻ—Բա ի՞նչ էյիր ասում, թե գյուղի հետ կապեր չունես:

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—(Կարճ ծիծաղում է) Ճիշտ է: Հանաք ար՞: Կապեր

չունենմ : Հերս ու մերս, հեռու լողաց, են աշխարհում
կճուճ են չինում : Ուրիշ ազգ-բարեկամ չունենմ :

ՁԱՐՈՒՀԻ—Դե յեկ ու քեզ հավատացիր :

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Ի՞նձ : Հա՛, հա՛... Ով ինձ լավ է ճանաչում, նա
կարող է փակ աչքերով նույնիսկ : Այ, թե ով եմ յես, Կա-
րո՞ Սարգսյանս : Գործով եմ յեկել մոռու, պարապ տեղը
չե : Նստիր, լսիր ինձ, քանի Հեղուշն ու Արփիկը չեն յե-
կել : (Չարաւիկն նստում է) Այդպէս ուրեմն : Դու ես գոր-
ծարանը յերկու ուր չկա, վոր յեկել ես, բայց աչքիս մի
տեսակ ես յերևում : Ինչի՞ յես խցկվել հարվածային բրե-
գաղի մեջ :

ՁԱՐՈՒՀԻ—Ի՞նչ կա վոր : Մերոնք բոլորն ել գովել են :

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Բոլորն ել,—բան ասեց : Մատներով կարելի յե ձեզ
համբել : Տակն ու վրա հինգ եք : Կոմսոմոլկա Հեղուշը ե
կոմսոմոլ Սեխոյանը... Եդ յերկուսն իրենց եւն են քշում :
Հեշտ աշխատանքի յեն վազում : Ուղում են մեր գլխին մեծ
դառնալ : Իսկ դու նրանց հետ ի՞նչ դործ ունես :

ՁԱՐՈՒՀԻ—Ինքը գիտես—մըցում է :

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—(Տնագով) Մըցում է : Ե՛ր, դու : Ե՛լի պես պիտի
բեռնեն քեզպեսներին ու ախմախ խոսքերով կերակրեն :
Դիտի պետք է ընկնել, այ թե ինչ : Բրեգաղում դու չա՞տ
ես հողնում :

ՁԱՐՈՒՀԻ—Շատ :

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Այ, տեսնո՞ւմ ես : Տրաքվես ել, արտադրանքը պիտի
լրիվ տաս : Իսկ վարձատրությունն իջեցրած չափերով :—
ձի՛շտ է : Ինքներդ եք հայտարարել այդ չափերը : Պար-
ծենկոտներ : Հիմա կաշվից ել վոր դուրս դաք—քսան կո-
պեկից ավել չա՛հ չեք ունենա : ձի՛շտ է :

ՁԱՐՈՒՀԻ—Յերկուս ու կեսի փոխարեն—յերկուս ու յոթանասուն :

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Յես ել եդ եմ ասում : Հիմա ասա խնդրեմ, դու ի-
րավունք ունե՞ս քեզ եղպես չարչարելու : Չունես :

ՁԱՐՈՒՀԻ—Յես հլա անփորձ եմ : Մնացածները չեն գանդատվում :

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Ապա սիր : Դու իրավունք ունե՞ս վրտ խփել են բան-
վորներին, վորոնք վոր բրեգաղի մեջ չեն : Չունես :

ՁԱՐՈՒՀԻ—Նրանց ի՞նչ վնաս :

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Վնասից ել վատ է : Ազնիվ աշխատավորներին մոր-
թապաշտներ են համարում : Այսինքն թե—ինչո՞ւ նրանք
հին նորմաներից վազ չեն գալիս ու ավելորդ վատտակը
չան փայ չեն անում :

ՁԱՐՈՒՀԻ—Ի՞նչ ես ուզում ասել :

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Են եմ ուզում ասել, վոր չլինես Հեղուշի ու Արփիկի
նման թեթևասլիկ : Կոմունայի մասին են բլբլացնում : Իսկ
իրենք միայն նկարներ կախելով են դբաղվում : (Յուլց է

տալիս պատերը) : Եհ, սատանան նրանց հետ : Չարուհի,
թքիր այդ բրեգաղի վրա, պրծավ գնաց :

ՁԱՐՈՒՀԻ—Վոչ :

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Ձե՞ս ուղում :

ՁԱՐՈՒՀԻ—Նրանց հետ լավ է :

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Հմ... Տես, վոր վատ չլինի : Հարվածայինների մա-
սին բոլոր ցեխերում վաղուց են խոսում...

ՁԱՐՈՒՀԻ—(Անհանգիստ) Սպառնո՞ւմ են :

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Այո. ուրախանալու առիթ չի լինի : Իդուր տեղը չի,
վոր սրվել են :

ՁԱՐՈՒՀԻ—Պետք է մերոնց ասել : Գուցե իսկապես, վոր մի բան
պատահի...

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Ձե, դու ավելի լավ է լուես :

ՁԱՐՈՒՀԻ—Վո՞նց լուեմ :

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Շատ պարզ : Յես քեզ բարեկամաբար զգուշացրի,
վոր դուրս դաս բրեգաղից : Մնացածները մեզ ինչ :

ՁԱՐՈՒՀԻ—Անպայման կասեմ :

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—(Չոր, խռիստ) Գժվե՞լ ես, ինչ է : Ուզում ես ինձ
անհարմար դրուժյան մեջ գցել : Վղիցս բռնած—հարցա-
քննության կտանեն : Իսկ յես ցուլց տալու վոչինչ չունեմ :

ՁԱՐՈՒՀԻ—Վոր չունես—չխոսեյիր : (Գնում է կամոյի մաս :
Մարգարյանն ունկերը կիտած լուում է : Հետս վերցնում է
սեղանի վրայից ծրարը, կարդում) :

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—(Չար) Դու լո՞ւրջ ես ասում : (Լուրք-լուր) Վոր եդ-
պես է, լավ : Յեթե մի բան դուրս ավիր—հենց եդ ուր բո-
պեյապես քո փեսացուին նամակ կուղարկեմ : Ինչ ասես,
վոր չեմ գրի քո մասին : Հասցեն ծրարի վրա յե : (Ծրարը
դնում է գրպանը) :

ՁԱՐՈՒՀԻ—(Վազում է դեպի նա) Տուր ծրարը, տուր :

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—(Անցնում է սեղանի մյուս կողմը) Այ քեզ :

ՁԱՐՈՒՀԻ—(Աշխատում է մոտենալ նրան) Տուր, ասում եմ, տուր :

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—(Չարախիղճ ծիծաղով) Հի՛, հի՛, չես բռնի :

ՁԱՐՈՒՀԻ—(Շփոթ-լուրքյան մեջ) Սա ի՞նչ է : Միթե՞ ես տեսակ ան-
խիղճներ կան : (Արտավում է) :

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Հը, ո՞վ հաղթեց :

ՁԱՐՈՒՀԻ—(Հուսահատ վնասկանուրքյամբ) Քեզ բաց չեմ թողնի,
բաց չեմ թողնի : (Մարմնով ծածկում է դուռը) :

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—(Մտախոգված) Լսիր, եղպես չի կարելի ախր...
(Մտնում է Սեխոյանը : Արտափնում—պննասիրության
նշաններ՝ մագերթ քրջած ու մի կողմ կոկիկ սանրած,
գարշ շապիկ՝ աչք ծակող գալստուկով, լայն, մոդնի շալ-
վար) :

ՍԵՆՈՅԱՆ—(Զարուհուն) Ի՞նչ ես ձենդ գցել սաղ հանրակացարանը:

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—(Թռչում է Զարուհու մոտ ու ծրարը դնում նրա բուռը): Ստացիր, հնպես է ձենը գցել, կարծես թե մորթում են:

ԶԱՐՈՒՀԻ—(Սարգսյանին) Հեռացիր այտեղից:

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—(Սեխոյանին) Տեսա՞ր: (Զարուհուն) Դե լավ, Զարիկ, մի նեղանար... (Կամաց) Հասցեն առանց ծրարի յեւ եմ հիշում: Զեն վոր հանիր—կգրեմ: (Զարուհին արագ դուրս է գալիս սենյակից, քաշկինակը յերեսին բռնած):

ՍԵՆՈՅԱՆ—Ի՞նչ է պատահել դրան:

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Գլուղից նամակ է ստացել, վրդովմունքի մեջ է: Իմ յախիցս կպալ:

ՍԵՆՈՅԱՆ—Մաքուլս ել չեք անցնի, վոր եղպես լալիան է:

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Դե ինքդ տես: Հլա մի բրիգադի յեւ մեջ եք:

ՍԵՆՈՅԱՆ—Գործի ժամանակ ո՞վ է նկատում:

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Դժվար է կոմսոմոլիսաներիդ գործը: Գործարանը մի կողմից, բլիշը—մյուս: Ժողովներ... Իսկ յեթե դվարճանալ ուղենաս—անպատճառ կուլտուրական:

ՍԵՆՈՅԱՆ—Բա ուրիշ կերպ վո՞նց:

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Վոչինչ չեմ ասում... Ով ինչպես ուզենա... Իսկ մերը պարզ է՝ աղջիկների հետ առանց մի քաղցրագիտության: Ազատ ժամին տղոց հետ կարտ ենք խաղում: Փողով, իհարկե: Յերբեմն ել մեկ-մեկ թաս արաղ... Թե դեմ չես, Սեխոյան, մեկ-մեկ անցիր մեզ մոտ:

ՍԵՆՈՅԱՆ—Անհարմար է, իմ տեղը չի:

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Եղպես ել գիտես, վոր չես դա: Յեթե եկար—գլխուհերիս վրա տեղ ունես: Մենք հպարտ մարդիկ չենք: Հեռու չեմ ապրում—գործարանից մեկ կիլոմետր հաղելվ լինի: Մի որ դուցե կանցնես...

ՍԵՆՈՅԱՆ—Ճիշտն ասած, չգիտեմ: Տեսնենք, դուցե անցնեմ...

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Հենց եսր կարող ես...

ՍԵՆՈՅԱՆ—Եսոր չի հաջողվի: Գիշերային հերթումն եմ: Բայց դու չկարծես, թե ուզում եմ ձեզ մոտ հարբել, կամ մի այլ բան: Չուտ ենպես, ելի, հետաքրքրության համար:

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Հասկանում եմ, հասկանում:

ՍԵՆՈՅԱՆ—Ճիշտն ասած, չատ անգամ տխուր է լինում: Ուզում ես մի ինչ վոր հետաքրքիր, անսովոր բան: Աշխատանք ինչքան ուզես, իսկ գեղեցիկ կյանք չկա: Զեղ մոտ ել, իհարկե, ես չի...

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Պարզ է: Բայց յերբեմն մենք չենք զրկում մեզ...

ՍԵՆՈՅԱՆ—Այ, հենց եզ է: Իմ կարծիքով, պետք է, վոր մարդ յերբեմն, ենպես, ելի, առանց քաշվելու...

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Քաշվելու մասին մեր կամպանիայում խոսք չի կարող լինել: (Ականջ է դնում) Կարծես, գալիս են: Ֆերկար մնացի, զնամ: Ուրեմն—սպասում ենք: (Դռան մեջ համադիպում է Արփիկին ու Զուլալյանին: Թեք-ե բարևում է նրանց գլխով ու արագ հեռանում):

(Մտնում են Արփիկին ու Զուլալյանը: Արփիկը փոքր, կենդանի մի աղջիկ է, կարճ խուզած մազերով: Զուլալյանը՝ յերկար, զգգգված մազերով, բանվորական զգեստ: Շարժումները արագ):

ԱՐՓԻԿ—(Սեխոյանին) Սարգսյանն ինչո՞ւ յեր յեկել:

ՍԵՆՈՅԱՆ—Զարուհու մոտ նստած էր:

ԱՐՓԻԿ—Զարուհին վորտեղ է:

ՍԵՆՈՅԱՆ—Ես կողմերն ե...

ԱՐՓԻԿ—(Դռնից կանչում է) Զարիկ, Զարիկ: (Նրանց) Եզ մարդուց պետք է հեռու մնալ: (Դուրս է գալիս):

ԶՈՒԼԱՄՅԱՆ—Լսե՛լ ես, ինչ է պատահել գործիքների պահեստում:

ՍԵՆՈՅԱՆ—Այո: Ենտեղից մի ամբողջ արկղ գործիքներ են թրուցրել:

ԶՈՒԼԱՄՅԱՆ—Դա յերեկ էր, իսկ եսոր... Սկանդալ: Ո՛ր—ո՛ւխ: Արփիկի յերեսից... Ինքդ դիտես, թե ինչ փականագործներ կան Արփիկի ցիխում... Արխատոկրատներ վորակով, ավելի ճիշտ—գնահատությամբ: Ամեն մեկն ամսական յերկու հարյուրից ավել է խիում: Բրիգադիների մասին խոսք ել չկա: Յեվ հանկարծ աշակերտուհի Հովսեփյանը, ճանաչուկի մեկը, կարողացել է ամերիկական բանալիին ափեղացնել ինչ վոր մասեր ու թրքիկ—գլխում: յերկու համարների արժեքներն իջեցնում է կիսով չափ:

ՍԵՆՈՅԱՆ—(Զարմացած) Կիսով:

ԶՈՒԼԱՄՅԱՆ—Այո, այո... Վո՞նց է, հը: Եզ հլա բոլոր չի: Արտադրանքի նորման կրկնակի վեր է թոցրել:

ՍԵՆՈՅԱՆ—Միթե՞ ինքքի մոտ բան է: Պետք է սպացուցել:

ԶՈՒԼԱՄՅԱՆ—Բանն էլ նրանումն է, վոր արդեն սպացուցել է:

ՍԵՆՈՅԱՆ—Իմ կարծիքով, դա չափազանցություն է...

ԶՈՒԼԱՄՅԱՆ—Ի՞նչ է, Սեխոյան, դժգոհ ես:

ՍԵՆՈՅԱՆ—Մեր ուժերի մասին եմ մտածում: Զափից դուրս չլինի:

ԶՈՒԼԱՄՅԱՆ—Այո, բնական...

ՍԵՆՈՅԱՆ—Դե... Ենպես լինի, վոր ուժից չընկնենք:

ԶՈՒԼԱՄՅԱՆ—Այ դու խրավիրակ:

ՍԵՆՈՅԱՆ—Դե, դե, կարգին:

ԶՈՒԼԱՄՅԱՆ—Դրանից թունդ պետք է քեզ հայտնել: Քանի վոր կոմսոմոլի մեջ ես, պետք է իմանաս Լենինի խոսքերը՝ «Կոմունիզմն սկսվում է այտեղ...»:

ՍԵՆՈՅԱՆ—Գլխում...

ՁՈՒԼԱՄՅԱՆ—Մի ընդհատիր: Վատ գլխում: Լսո՞ւմ ես... Հսկըս-
վում ե ենտեղ, գորտեղ առաջ ե գալիս չարքային բանվոր-
ներն անձնազուճ, ծանր աշխատանքը հաղթահարող, հոգա-
տար վերաբերմունքը արտադրողականութունը բարձրաց-
նելու համար: Անձնադու: Իսկ դու վախենում ես պոր-
տից պոկել:

ՍԵՆՈՅԱՆ—Դու ինձ սխալ հասկացար: (Մտնում եմ Արփիկի մոտ):

ԱՐՓԻԿ—Մեր Ձարիկի քիթը կախ ե: Չգլխում ինչ ե պատահել...

ՁՈՒԼԱՄՅԱՆ—Յեկ ուրախացնեմ:

ՍԵՆՈՅԱՆ—Յեա ել կարող եմ:

ՁՈՒԼԱՄՅԱՆ—Լավ կլինի, վոր ուժերդ խնայես:

ՍԵՆՈՅԱՆ—Դե բոլ ելավ:

ՁՈՒԼԱՄՅԱՆ—Լավ, լավ: Ապա, չաստուշկաներից...

ՍԵՆՈՅԱՆ—Յերգել չեմ կարող:

ՁՈՒԼԱՄՅԱՆ—Յեա ինքս մենակ... (Չարուհուն) Բիթդ բարձր բարձր:

ՉԱՐՈՒՀԻ—(Ժպտում ե) Ոյին տղա յես...

ՁՈՒԼԱՄՅԱՆ—Ինքը՝ Լեվոն Չուլամյանն ոյին ե, բայց յերբերը՝
ուրախ: (Յերգում ե ու պարում):

Մի որ յարս մոտս վազեց,

Հնգամյակից եր խոսում,

Սիրտս համբուրել ուզեց,

Լսել անգամ չի ուզում:

Հնգամյակը—հինգ տարի,

Այս խնդիրը կլուծենք,

Եյ, ուժերդ դու լարի,

Մեկ տարին քեզ կբաշխենք:

ԱՐՓԻԿ—Գուցե ե ավելին:

ՁՈՒԼԱՄՅԱՆ—(Ծիծաղում ե) Քո ախորժակին յեթե նայենք—յե-
րեք տարին ել բոլ ե: Յերեում ե, վոր քիչ են հայհոյել
քեզ... (Չարուհուն) Տեսնեյիր, թե վունց Ային հուպ տվել
Արփիկին իրենց ցեխում:

ՍԵՆՈՅԱՆ—Ինձ թվում ե, թե նախորդ պեսք ե ցեխում հող
պատրաստել, ագիտացիա տանել: Հետո միայն դուրս գալ
գործնականորեն:

ՁՈՒԼԱՄՅԱՆ—(Տնազով) Բաղցր խոսքեր են: Քո կողմից, Արփիկ,
աններելի յե, վոր Սեխյանի հետ չես խորհրդակցել:

ԱՐՓԻԿ—(Սեխյանին) Յեթե գործարկումն ու ցեխը յուրեն լուր եմ
ձկան պես, ուրեմն մենք ե՞լ ձեռներս ծալած նստենք: Նե-
րողութուն: Ներկա դնահատումներով, գործիքների ցե-

խում կատարյալ պրոկոդականութուն ե ե վոչ թե աշխա-
տանք:

ՍԵՆՈՅԱՆ—Իսկ հիմա կսկսեն յերկար պատմութուն, կկատարեն:
Դե յեկ ու ելը ցեխից հանիր:

ՁՈՒԼԱՄՅԱՆ—Այ, ինչ սարսափելի յե: Գեղ մնում ե գործարանից
փախել:

ՍԵՆՈՅԱՆ—(Նեղացած) Բոլ ե ձեռք առնես: Յեթե մոտեցումը սը-
խալ ե, կարո՞ղ եմ յես քննադատել:

ԱՐՓԻԿ—Կարող ես:

ՍԵՆՈՅԱՆ—Մանավանդ, վոր յես ինքս հարվածային եմ:

ՁՈՒԼԱՄՅԱՆ—Չնայած դրան, թարս ես խոսում:

ՍԵՆՈՅԱՆ—Այսինքն:

ՁՈՒԼԱՄՅԱՆ—Այն, վոր յեթե քո ասելով չարժվենք, նոր բրիգադ-
ների յերես չենք տեսնի: Մեր գործարանում ղեկավարու-
թյունը թուլացել ե: Իսկ ներքեից, մասսայից, նոր ու նոր
ուժեր են դուրս գալիս: Իսկ դու ասում ես՝ սպասեցեք:
Սրա նմաններին (ցույց ե տալիս Արփիկի վրա) չդժարով
կապե՞նք, ինչ ե:

ԱՐՓԻԿ—Ձի հաջողվի կապել (ծիծաղում ե):

ՍԵՆՈՅԱՆ—Անհատներով հեռու չես դնա:

ՁՈՒԼԱՄՅԱՆ—Ճիշտ ե: Մյուս ցեխերումն ել հատ ու կենտ եյին:
Դժվարը սկիզբն ե: Այ, տեսնո՞ւմ ես, գործիքների ցեխը
չարժվեց տեղից, մյուսներն ել կչարժվեն:

ՉԱՐՈՒՀԻ—Իսկ յեթե չչարժվեն, կատարեն... են ժամանակ...

ՁՈՒԼԱՄՅԱՆ—Ի՞նչ (Չարուհին լուր ե):

ԱՐՓԻԿ—(Սեխյանին) Քո քննադատութուններով խեղճին վա-
խեցրիր:

ՍԵՆՈՅԱՆ—Յեա հո չեմ ասում, վոր պեսք ե վախենալ...

ՁՈՒԼԱՄՅԱՆ—Եղպես ել կարելի յե հասկանալ:

ՉԱՐՈՒՀԻ—Յեա վաղուց եյի իմացել, վոր ցեխերում հարվածա-
յինների մասին փախուցներ են լսվում:

ԱՐՓԻԿ—Ո՞ւմից ես լսել:

ՉԱՐՈՒՀԻ—(Ծամոմելով) Չեմ հիշում... Մի քանիսից...

ՁՈՒԼԱՄՅԱՆ—Փափսո՞ւմ են: Ի՞նչ արած: Բոլոր բանվորներն ել
հո մեկ խմորից չեն: Յեթե մի սրիկա գրպանում քար ե
պահում, դա չի նշանակում, վոր պեսք ե լուր: Թող վոր-
ձի խփել: (Բռնցքը խփում ե սեղանին):

ԱՐՓԻԿ—Ճիշտ ե, Լեվոն:

ՍԵՆՈՅԱՆ—Իսկ ե իսկ պիտոյից ե:

ՁՈՒԼԱՄՅԱՆ—Վոչ, ահա այստեղից ե (ցույց ե տալիս կուրծքը):

ԱՐՓԻԿ—(Կտրուկ) Սեխյան, չե՞ս ամաչում:

ՅԵՆՈՅԱՆ—Դե լավ, հանաք արի: Առայժմ: (Գնում է դեպի դուռ):

ԶՈՒԼԱՄՅԱՆ—Բարի ճանապարհ: (Սեխոյանը գնում է): Տղան կարծես թե շեղվում է: Կանոնավոր է աշխատում:

ԶԱՐՈՒՀԻ—Վոչինչ, լավ է աշխատում: Մի բրկադայի մեջ ենք: ԱՐՓԻԿ—Ինչ վոր գեղեցիկ կյանքի մասին է յերազում...

ԶՈՒԼԱՄՅԱՆ—Վատ է, յերբ գլուխն ու ձեռքերն իրար չեն բռնում:

ԱՐՓԻԿ—Դե, հիմա տեսնենք, թե ի՞նչ էլիք ուզում ցույց տալ:

ԶՈՒԼԱՄՅԱՆ—(Քաշվելով) Յես... ճիշտն ասած... Գուցե դեռ ժամանակը չէ...

ԱՐՓԻԿ—Դե դու մի քաշվիր: Չեմ ասի ուրիշին:

ԶՈՒԼԱՄՅԱՆ—Հա, հա... Սա դեռ գաղտնիք է:

ԱՐՓԻԿ—(Զարուհուն) Լեվոնի նոր գլուխն է: Մարդու բան չասես:

ԶԱՐՈՒՀԻ—Ի՞նչ էս խոսում: Այլևի չուտ լեզուն կկտտեմ:

ԶՈՒԼԱՄՅԱՆ—(Դրպանից հանում է գլուխի գծանկարը և փռում սեղանին): Ահա: Մանրամասն, համարակարգած և այլն: Սա ուրիշ վարիանտ է: Հնձող մեքենայի ու փողխի գծագիրը: Ըստ իմ կոնստրուկցիայի, այդ յերկու մեքենան միացվում են: Փորձել եմ, աշխատում են անմասն: Վաղը վերջին փորձն ել ու—պրծավ:

ԱՐՓԻԿ—Կեցցես: Իսկ վո՞րքան է անտեսում:

ԶՈՒԼԱՄՅԱՆ—Յուրաքանչյուր մեքենայից 1 ու. 75 կ. անտեսվում է: Մեկ տարում մեր գործարանը կանտեսի 143·200 ու.:

ԱՐՓԻԿ—143·000 ուրբի:

ԶԱՐՈՒՀԻ—Տեր աստված:

ԶՈՒԼԱՄՅԱՆ—(Վազեվարված) Յեվ 200 ուրբի: Հը, վո՞նց է: Բանվոր Լեվոն Զուլամյանը հսկայական դուժար կանտեսի պրոլետարական պետություն համար: Ուռա... (Բռնում է աղջիկներին ու հետևերը փռում սեմյակի մեջ: Մտնում է Հեղուշը, ամրակազմ, առաջ աղջիկ):

ՀԵՂՈՒՇ—(Ուրախ) Յերեի քիչ էք բեռնված, վոր թուշում էք, հա՞:

ԶՈՒԼԱՄՅԱՆ—(Զինվորական բարեվճիվ) Բարե ձեզ, բնիկը կարպետյան: Առաջին հարվածային բրկադայի պետ:

ՀԵՂՈՒՇ—Ազատ:

ԱՐՓԻԿ—Շատ մի ազատություն բանեցնի: Քիչ մնաց կոֆտայից թելը փոթելի:

ԶԱՐՈՒՀԻ—Ինձ էլ մի տեղ ճղվեց:

ԶՈՒԼԱՄՅԱՆ—Կճղվի—նորը կառնեք: (Զարուհին հագնվում է):

ՀԵՂՈՒՇ—Ո՞ւր:

ԶԱՐՈՒՀԻ—Գրադարան: (Գրքերը ձեռքին հեռանում է: Դռան մեջ)

հանդիպում է Գեվորգյան թորգովի հետ, լուռ բարևում են իրար ու բաժանվում):

ԹՈՐԳՈՎ—(Դրսից) Մարդ ներս թողնո՞ւմ էք:

ՀԵՂՈՒՇ—Թողնում ենք: (Թորգովը ներս է մտնում: Առաջ, լայն ուսերով յերիտասարդ, կաշվե կուրտկայով):

ԹՈՐԳՈՎ—Իմ ջերմություններն աղջիկներին: Լեվոն, բարե:

ԶՈՒԼԱՄՅԱՆ—Բարե, թորգով:

ԹՈՐԳՈՎ—(Հեղուշին) Հետեիդ վազեցի, բայց չհասա: Համա քայլում ես, հա՞:

ԱՐՓԻԿ—(Ուրախ) Յես նրա հետեից միշտ թռչկոտելով եմ վազում:

ԶՈՒԼԱՄՅԱՆ—Ճնճողի նման (ծիծաղում է):

ՀԵՂՈՒՇ—Դրա փոխարեն, ցեխում բարձր է թռչում: Առաջինն է:

ԱՐՓԻԿ—Լավ, վերջ տուր: Մի մեծ բան չի: (Ներս է վազում Զարուհին, վրդովված է):

ԶԱՐՈՒՀԻ—Աղջիկներ, ես ի՞նչ խայտառակություն է:

ԱՐՓԻԿ—Ի՞նչ է պատահել:

ԶԱՐՈՒՀԻ—Զուլարանում, պատի լրագրի կողքին մի տոմսակ են կապրել: Նույնը և գործարանի գլխավոր մուտքի վրա: Ես մեկը աղերքը պոկեցին: Ահա նա: Մեր մասին է: (Հանում է գրպանից քուղք-ն ու հանձնում Հեղուշին):

ՀԵՂՈՒՇ—Սա ի՞նչ է: Նույնիսկ վոտանավոր: (Կարդում է):

Այդ ո՞վ է գործարանում
Ստոր գողութուն անում,
Ո՞ւմ ձեռքերն են սեղ
Գողանում թեթեվ:
Մեզ մոտ աղջիկներ կան,
Ակտիվ—կուսակցական,
Յերեկը աշխատում են,
Դեռլը գողանում են:
Գրածս լավ իմացեք,
Ի դիտություն ուրիշին՝
Մեր ցեխում գող ճանաչեք
Արբիկին ու Հեղուշին:

ԱՐՓԻԿ—Թյու՛ւ, զգվելիներ:

ՀԵՂՈՒՇ—Ուզում են ցեխտեղ մեզ, բայց իզուր:

ԶԱՐՈՒՀԻ—Իսկ ասեկոտներն արդեն սկսվել են: Վո՞նց անենք:

ՀԵՂՈՒՇ—Վոչինչ, Զարեկ: Թեև զգվելի չի, բայց սարսափելի չի: Ինչպես վոր հարկն է—կպատասխանենք:

Վ Ա Ր Ա Գ Ո Ւ Յ Ր

ՊԱՏԿԵՐ ՅԵՐԿՐՈՐԴ

Բեմի խորքում, մեջ տեղը՝ գործարանի գրասենյակը։ Աջ՝ կոռպի կրպակ։ Հանդիսականներին յերևում է կրպակի մի կողմը լուսավորված։ Ձախ՝ հին ցանկապատի ճաղեր։ Յերեկոյն է։ Խա-
նութի և ճաղերի մեջտեղ, դրսում վառած լապտեր։

Ձախից մտնում են յերկու յերիտասարդ բանվորներ, կիսա-
հարբած, իրար գրկել են ու զիլ յերգում են։

ՅԵՐԿՐՈՐԴՆԵՐ—

Աղջիկներ ջան, աղջիկներ,
Ինչ աչքեր են, ինչ ուսեր։
Ո՞ւմ համար եք դուք ծնվել,
Մեկ համար եք մեծացել։

1-ին ՅԵՐԿՐՈՐԴ—Սպասիր, Սերգո։ Բոլ և մութ փողոցում
քարշ գանք։ Ճղենք աղումք։

2-րդ ՅԵՐԿՐՈՐԴ—Ռադիո լսելո՞ւ։ Միտք չունի։ Յես այնպես
գոռամ, վոր ռադիոյից ել բարձր։

1-ին ՅԵՐԿՐՈՐԴ—Դե վոր այդպես է, քչենք կարո Սարգսյանի
մոտ։ Լավ տղա յե։ Մերոնք չուտ-չուտ են լինում մոտը։
Արագ ել կուսենա։

2-րդ ՅԵՐԿՐՈՐԴ—Հրաշալի միտք է։ Քեֆ մինչև վերջը։
(Յերգելով հեռանում են)։

Աղջիկներ ջան, աղջիկներ,
Ինչ աչքեր են, ինչ ուսեր...

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—(Մտնում է) Ի՞նչ եք գողգողում գործարանի մոտ։

1-ին ՅԵՐԿՐՈՐԴ—Քո ի՞նչ գործն է։ Նկատողություն անողի
թիին են տալիս։

2-րդ ՅԵՐԿՐՈՐԴ—Սպասիր, կարծես թե Կարո Սարգսյանն է...

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Հենց նա յե, վոր կա։ Հա՛, հա՛, հա՛։ Տեսա՞ք,
վոնց վախեցրի ձեզ։

1-ին ՅԵՐԿՐՈՐԴ—Անունը տուր, սուփրեն բաց արա։ Քեզ մոտ
էլինք դալիս...

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Խնդրեմ։ Մեկին ուզում եմ տեսնել։ Դուք գնացե՛ք—
կհասնեմ ձեզ։

2-րդ ՅԵՐԿՐՈՐԴ—Աղջիկ է, հը՞։

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Բեխ ու միբուքով... Դե, Ժամանակ միք կարցնի,
գնացե՛ք։

1-ին ՅԵՐԿՐՈՐԴ—Տես, չուշանա։

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Լավ, շարժվեցե՛ք։ Բայց սպասիր... Կոնծե՛լ եք ելի։
Ուրախությունից է, թե՞ սրտնեղությունից։

2-րդ ՅԵՐԿՐՈՐԴ—Դժվար է հասկանալ։

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Յերևում է, վոր սրտնեղությունից է։ Լավ ոչին
խաղաց ձեր գլխին Հովսեփյան Արփիկը։

1-ին ՅԵՐԿՐՈՐԴ—Յես նրա են...

2-րդ ՅԵՐԿՐՈՐԴ—Նրան մի կուշտ սրհնեցի մորից բռնած։
Քոստոի մեկը։

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Դիտեմ, վոր հայհոյել կարող եք, բայց ի՞նչ ոգուտ։
Հայհոյանքը վզից չես կախի։ Ուրիշ բան է պետք եստեղ։

1-ին ՅԵՐԿՐՈՐԴ—Ի՞նչ։

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Պետք է ենպես անել, վոր մյուսների ախորժակն ել
իջնի... Վախեցնել պետք է մի քիչ։

2-րդ ՅԵՐԿՐՈՐԴ—Վախեցրիք, յախիցդ վաղ չեն գա։

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Հը, սրտներդ դո՞ղ ընկավ։

1-ին ՅԵՐԿՐՈՐԴ—Թե միջոցը գիտես,—խորհուրդ տուր։

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Շա՞տ եք խմել։

2-րդ ՅԵՐԿՐՈՐԴ—Յերկուսով մի չիլ...

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Իսկույն յերևում է, վոր մի բաժակ եք խմել, բայց
տասը կվարտի քեֆ եք անում։ Դա լավ։ Պետք է խեղճ
գլխին գործել։ Դիտակցարար։ Գնանք։ Ահա եսպես, ցան-
կապատի տակով։ Գիշերենքն ետեղ հատ ու կենտ մար-
դիկ են պատահում։ Դե, շտապեցե՛ք։ (Հեռանում են)։

Գրասենյակից դուրս են գալիս վարագյանը՝ միջին
տարիքի, միբուքով, ձեռնափայտով և Նահապետյանը՝
հասակավոր բանվոր, մտահոգված դիմքով։

ՎԱՐԱԶՅԱՆ—(Վրդովված) Շատ անհասկանալի յե, ընկ. Նահա-
պետյան, թե ինչո՞ւ եղ տեսակ դատարկ բաներով ինձ եք
դիմում։

ՆԱՀԱՊԵՏՅԱՆ—Յերբ մտա ցելսը...

ՎԱՐԱԶՅԱՆ—(Ծաղրով) Վոր քնենք այդ կարևոր դեպքը, հա՞։

ՆԱՀԱՊԵՏՅԱՆ—Վոչ, բոլորովին այլ գործով, բայց ինձ մի քանի
բանվորներ հայտնեցին, վոր դուք կարդացել եք հանրա-
կացարանում ասլորդ աղջիկներին մասին գրած տոմսակը։

ՎԱՐԱԶՅԱՆ—Ձեր ասելով, յես չե՞յի կարող կանգ առնել պատի-
լրադրի առաջ։

ՆԱՀԱՊԵՏՅԱՆ—Կարդացել եք ու մի քանի խոսքով հայտնել ձեր
գոհունակությունը։

ՎԱՐԱԶՅԱՆ—Սուտ է։

ՆԱՀԱՊԵՏՅԱՆ—Գուցե։ Յեվ ահա ինձ զարմացրեց այն բանը, վոր
դուք վոչ մի միջոց ձեռք չեք առել։ Դրա համար ել դի-
մեցի ձեզ։

ՎԱՐԱՋՅԱՆ—Այդպես: Ուրեմն, վարպետի վրա դրվում է մի նոր պարտականություն՝ հսկել պատի թերթին:

ՆԱՀԱՊԵՏՅԱՆ—Հսկել ցեխում կարգապահությունը—նոր պարտականություն է: Յեւ վեթե ավյալ դեպքում տեղի չէ ունեցել մի խայտառակ...

ՎԱՐԱՋՅԱՆ—Դա չնչին բան է, ընկ. Նահապետյան: Յես արդեն ասեցի, վոր...

ՆԱՀԱՊԵՏՅԱՆ—Շատ թեթեւ եք նայում այդ գործին, ընկ. վարպետ: Ախր յերիտասարդությանը հրապարակով մեղադրում են գողության մեջ:

ՎԱՐԱՋՅԱՆ—Լավ, յենթադրենք, թե յես հանկարծ պոկեյի սոմսակը: Այն դեպքում դուք, իբրեւ գործարկողի նախագահ, հարց չե՞ք բարձրացնի. վո՞րտեղ է ինքնաքննադատությունը:

ՆԱՀԱՊԵՏՅԱՆ—Դուք ինչ է, իդո՞ք չեք տարբերում ինքնաքննադատությունը անաշխարհ մեղադրանքից: Յեթե մեկն ուզում է մի բան ասել, թող պարզ դուրս գա ու հայտնի և վոչ թե անստորագիր թղթեր կպցնի պատերին:

ՎԱՐԱՋՅԱՆ—Այդ բոլորն ինձ չի հետաքրքրում: Յես արտադրութեամբ եմ զբաղված, իսկ դուք դատարկ բաներ եք խոսում: Բոլորովին մասնավոր գրույց եք սկսել:

ՆԱՀԱՊԵՏՅԱՆ—Յես ձեզ հետ խոսում եմ իբրեւ գործարկողի նախագահ:

ՎԱՐԱՋՅԱՆ—Ա՛խ, այդպե՛ս... Յես, իհարկե, յենթարկվում եմ գործարկողին: Վաղը պաշտոնապես հաշիվ կտամ: Իմ ստորագրութեամբ: Նույն լավ վեճակի մեջ է, ինչ վար արտադրությունը:

ՆԱՀԱՊԵՏՅԱՆ—Խոսքը մեր մեջ, արտադրության ինքնարժեքն ենք ան հիշում... Լավ, եղ թողնենք: Յեթե մեկը կարող է հաշիվ տալ—ուրեմն վատ չի: Դուք ել հանդիստ կլինեք, մենք ել:

ՎԱՐԱՋՅԱՆ—Հա, հա, հաշիվ կտամ: Ցանկություն: (Գնում է խանութի կողմը: Նախապետյանը դեպի ձախ: Գործարանի սուլոցը: Ցանկապատի կողմից յերևում է Զարուհին, մի հասակավոր բանվորուհու հետ):

ԶԱՐՈՒՀԻ—Հաղիվ դուրս յեկանք: Ես ճանապարհը թեւ մութն է, բայց մեր հանրակացարանի՝ ամենակարճը: Դե, վաղիւր, բոթոթիւ համար կարկանդակ առ: (Բանվորուհին ուղղվում է դեպի կրպակը):

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—(Դուրս է գալիս մթուշյան միջից) Բարեւ, աղբիւրսեցի դեղեցկուհի: Տեսնո՞ւմ ես, հիմա չեմ չիթթում: Հը, հո դուրս չես ավել:

ԶԱՐՈՒՀԻ—Ձե...

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Այդպես: Իսկ բրեզադից դուրս գալու մասին մտածե՞լ ես:

ԶԱՐՈՒՀԻ—Վոչ:

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—(Հեղադր) Ինչպես թե վոչ: Կարծեմ լսել ես, թե ինչ պտուղներ են: Գո մասին ել կսկսեն խոսալ:

ԶԱՐՈՒՀԻ—Ախր սուտ են խոսում նրանց մասին: (Կրպակի կողքով անցնում է Հեղուշը):

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Մի՛ պաշտպանիւր: Մեղալ չես ստանա: Այ, կգրեմ քո մասին դյուղ: Գեղ ժամանակ՝ մինչև վաղը: Զմոռանա:

ԶԱՐՈՒՀԻ—(Բարձր) Հեղուշ:

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—(Ցանկալ ք-ում է) Ս... ս... ս... Լեզուդ քեզ քաշի, ի՞նչ ես գոռում: Նրա հետ չեմ ել ուզում հանդիպել: (Արագ ծվում է դեպի ձախ):

ՀԵՂՈՒՇ—(Մտնում է) Սարգսյանն եր:

ԶԱՐՈՒՀԻ—Նա:

ՀԵՂՈՒՇ—Գեղից վաղ չի գալիս: Ի՞նչ եր ասում:

ԶԱՐՈՒՀԻ—(Շվաքվելով) Հենց եկա...

ՀԵՂՈՒՇ—Տես, նրան շատ չհավատա: (Ուղղվում է դեպի գործարան: Գրասենյակից դուրս է գալիս Գեվորգյանը):

ՀԵՂՈՒՇ—Իմացե՛լ ես, թորդոմ, ինչեր են տարածել մեր մասին:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Սրեկաներ են, ուրիշ վոչինչ:

ՀԵՂՈՒՇ—Պատասխանատվության պետք է կանչել, բայց մեյդան չեն դալիս:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Գիտեն, վոր վատ կլինի: Իսկ դուք արժեք միք տա—ել ավելի յեռանդով աշխատեք: (Հեռվից լսվում է կանաչի միջ):

ՀԵՂՈՒՇ—Կաց, ստ ի՞նչ ձայն է:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—(Լսում է) Վո՞րտեղ է: (Նարից միջ): Կարծես ցանկապատի մոտ է: (Կանաչի ձայն. «Ոգնեցե՛ք, ոգնեցե՛ք») Ե՛ր, մի բան ել չկա, վոր ձեռս ասեն: (Նայում է շուրջը: Հեղուշը նրա հետևից: Գեվորգյանը կանգ է առնում): Վոչ, դու մի գա: Միլիցիոներ կանչիր: (Դուրս է վազում: Հեղուշն ուղղվում է դեպի գրասենյակը):

ՀԵՂՈՒՇ—Ողնեցե՛ք, այնտեղ մարդ են ծեծում:

(Յերկու բանվոր շտապ հետեվում են Գեվորգյանին: Կարն լուրջում: Ցանկապատի կողմից ներս է վազում Արփիկը: Հավաքվում են մի խումբ բանվոր—բանվորուհիներ):

ԱՐՓԻԿ—(Հուզված, ընդհատ ձայնով) Սրեկաներ, բռնեցին... Հաղիվ պրծա ձեռքերից... Գարով մեջքիս հասցրին... Ո՞ր... ո՞ր... Ինչ սղակալի յե ցավում: (Կռանում է: Նրան գրքկում են: Գործարանի 2-րդ սուլոցը):

Վ Ա Ր Ա Պ Ո Ւ Յ Ր

ՊԱՏԿԵՐ ՅԵՐՐՈՐԴ

Գործարանի հանրակացարանը: Սեղան, տարաբեռներ: Պլի-տայի վրա—քեյամաններ: Պատերին պլակատներ՝ «Պահպանիր մաք-րություն», «Չեմքերդ մաքուր լվա», «Մի կեղտոտիք ջրմուղը մը-նացորդներով»: Ջրի խողովակի (ծորակի) մոտ պատից կախված են մի քանի յերեսաբրիչներ: Դեպի միջուց տանող դուռը բաց է: Սեղանի առաջ նստած է Արփիկը գիրքը ձեռքին: Մտնում է Հեղուշը վերնագցեստով:

ՀԵՂՈՒՇ—Ինչո՞ւ էս պառկում:

ԱՐՓԻԿ—Դե, յես եեքան ել վառ չեմ:

ՀԵՂՈՒՇ—Ցավում ե:

ԱՐՓԻԿ—Ցավում ե... Բիչ...

ՀԵՂՈՒՇ—(Կշտամբում է) Գիտեմ քո «բիչը»...

ԱՐՓԻԿ—Այ, ուստ միայն չաղեմ... Վաղը կարելի չե արդեն գոր-ծի գնալ:

ՀԵՂՈՒՇ—Ելի սկսեց: Իզուր տեղը չեն քեզ տվել չորս օրվա բյուլ-լետեն: Նստիր տեղդ հանգիստ: Նորություն լսել ես:

ԱՐՓԻԿ—Ի՞նչ է:

ՀԵՂՈՒՇ—Լեվոն Զուլամյանի ձեռքը մնացել է մեքենայի տակ:

ԱՐՓԻԿ—(Վշտահար) Ի՞նչ ես ասում: Ծա՞նք է վնասվել:

ՀԵՂՈՒՇ—Բարեբախտաբար վոչ: Մեկ մասն է միայն ճզմվել: Չա-րագործներն աննկատելի կերպով հանել էյին պաշտպանիչ ցանցը... Վեռնի թեն ընկնում է մեքենայի տակ ու... Իսկ կողքին կանգնած յերկու տղաներ ծիծաղում են: Մարդու ձեռքը ջարդվում է, իսկ նրանք ծիծաղում են: «Այդպես ել պետք է, —ասում են,—հարվածայինին»: Բայց բանվորները հույս տվին նրանց ուղածիդ պես:

ԱՐՓԻԿ—Ձգվելիներ, վնասարարներ:

ՀԵՂՈՒՇ—Հիմա ակումբում լիքը ժողովուրդ է: Զուլամյանի հետ պատահած դեպքն են քննում:

ԱՐՓԻԿ—Իսկ դու ինչո՞ւ էս գնացել:

ՀԵՂՈՒՇ—Քեզ մոտ էյի շտապում: Լեվոնի մոտից եմ դալիս: Նոր քնեց: Մի աղետյալից—մյուսը:

ԱՐՓԻԿ—Շնորհակալ եմ:

(Մտնում է Գեորգյանը):

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—(Վոզկոչված) Այ քեզ ո՞ր: Դեռ յերեկ գործա-րանում վրդովվում էյին անհատները, այսօր՝ առափոռ-յան՝ խմրակները, իսկ հիմա վոզկոչության ալիքը ծած-կեց բալոնին: Մեխանիքական ցեխն իրեն հայտարարել է հարվածային: Հավաքական ցեխումն ել...

ՀԵՂՈՒՇ—Հիանալի չե:

ԱՐՓԻԿ—(Հրկվանալով) Ո՞ր:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Այո, այո... Այ քեզ թափ: Անձամն է: Գործարկում-ցիների ծուխը կհանենք պնչերից: Թե դեկավարելու չեք —համեցեք մեյդան: Թույլ չենք տա, վոր թշնամիներն անպատվեն, ծեծեն ու արատավորեն մեր ընկերներին:

ՀԵՂՈՒՇ—Ընդհանուր գործարանային ժողովը յե՞րբ է:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Վաղը: Գործարանի վարչությանն ել բաժին կհա-նի: Վարկիտայով ձգձգում եր սոցմրցումը:

ՀԵՂՈՒՇ—Դե, չուտ թեյ խմենք ու հա՛յդա դեպի ակումբ: Մինչև մեր հերթը դեռ ժամանակ կա:

ԱՐՓԻԿ—Ցես ել կգամ:

ՀԵՂՈՒՇ—Քեզ չի կարելի: Արփիկ:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Վոչինչ, կարելի չե: (Արփիկին) Գլուխդ չի՞ ցա-վում:

ԱՐՓԻԿ—Վոչ:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Վոր հոգնեցիր, չալակով հետ կբերեմ: (Ծիծա-ղում է):

ԱՐՓԻԿ—Շնորհակալ եմ, Թորոս: Քանի՞ յերրորդ անգամն է վոր դու ինձ փրկում ես:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Դե, աման—չամանը դրստեցեք: Իսկ յես մի քիչ լվացվեմ ու պրծամ: Դարբնոցը սովորեցրել է ջրի հետ գործ ունենալ:

ՀԵՂՈՒՇ—Շուտ արա:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Բոպեհապես: (Աղջիկները գնում են: Գեվորգյանը հանում է բանկոնը, շապիկն ու ցրի ծորակի առաջ լվաց-վում): Ե՛հ, ինչ լավ է:

Մտնում են Գալոյան Տիգրանն ու Գասպար ամին: Վերջինս քարի դեմքով ու աշխույժ ծեքունի չե: Հագնե-րին տրեխներ ու չուխա: Տիգրանի ուսին խուրջին, Գա-սպար ամին չիքուխով ու յերկար ձեռնափայտով:

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—(Տիգրանի քեից բռնած կամգնեցնում է): Կանգ առ, Տիգ: Բալլա չի կարելի: Տեսնում չե՞ս, մարդը մինչի պորտը լողանում ա:

ՏԻԳՐԱՆ—Սրան ասում են ֆիզկուլտուր Գասպար ամի: Ափաշկա-րա ընդունված գործ ա: (Բարձր) Բարե ձեզ, ընկեր:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—(Վերցնում է պատից յերեսաբրիչն ու յետ նայում) Բարե...

ՏԻԳՐԱՆ—Համայնակացարանն բոտեղ ար :

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Այո :

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Ախպուրս վոր ասեմ, մեղ ստի դարկեց միլիցիան :
Են, վոր գործարանի դռանն ա դարավուլ կանդնած : Գնա-
ցեք, ասում ար, կընդունեն...

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Գլեբն ուղում ենք դոնադ մնալ :

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Ի՞նչ գործով եք, հայրիկ :

ՏԻԳՐԱՆ—Մենք, վոնց վոր ասում են, Բայանդուրից ենք :

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—(Ուրախացած) Ահա, մեր կոլխոզնիկները : Սոց-
մրցման...

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Եղ ար, վոր կա : Առանց կասկածանքի : Տնական
մարդ ենք : Թե պաշտոն ուղում ես, կարամ հանի :

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Վոչ մի թուղթ պետք չի, հայրիկ ջան : Գլխներին
վրա տեղ ունեք : (Հագնվում ե ու կանչում) Կարապետ-
յան, Հովսեփյան :

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Հլա մի տես, ե : Կոները վոնց ար կերմբեյ : Պահ :

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Կարգն եղ ե, հայրիկ :

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Ղոբթ : Բա կաշիք չի քերթվում :

ՏԻԳՐԱՆ—Ասում եմ քեզ—Ֆիզկուլտուր :

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Դե վոր ըտենց ար, վնաս չունի :
(Մտնում են Հեղուշն, Արփիկն ու Զարուհին) :

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Մրցողներն են յեկել : Բայանդուրից :

ԱՐՓԻԿ—Այ, լավ են արել :

ՀԵՂՈՒՇ—Բարե ձեզ, ընկերներ :

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Բարե, բարե, աղավնյակներս : Բայց մենք Տիգ-
րանի հետ ենալես, ելի, վոչ իսկական...

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Այսինքն :

ՏԻԳՐԱՆ—Այսինքն, պետք ար ասեմ, վոր մրցակցական պայմանա-
գիրն ստուգելու պատգամավորները հլա չեն եկել : Մենք
Գասպար ամու հետ ենալես... Պատահամբ...

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Եղ ար, վոր կա—պատահամբ : Յեկել ենք քաղաք
դանադան գործերով : Ասի—մի մտենք մեր բանլոր աղոց
մոտ : Հենց դեղումն ել թամբահ արին, կոլխոզում : Ասին
—կհանդիպեք :

ՏԻԳՐԱՆ—Ի՞նչ ասեմ,—բուրս ել հետաքրքիր ենք դեպի գործա-
րանք :

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Շատ ել լավ եք արել... (Հեղուշին ու Արփիկին)
Գիշերելու տեղ պետք ե սարքել : Կարծում եմ, մեր սե-
յակում լավ կլինի : Այլեւորդ մահաակալներ կհարվեն :

ԱՐՓԻԿ—Ճիշտ ե, իսկ բարձեր մենք կբերենք :

ՀԵՂՈՒՇ—(Գլուխը խոնարհելով) Նստեցեք, ընկերներ, թեյ խմենք :

ՏԻԳՐԱՆ—Շնորհակալ ենք :

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Ճանապարհից—դա ամենալավ գործն ար : Համա ես
խուրջինս ու շուխեքը վո՞րտեղ կարելի յա դնել :

ԱՐՓԻԿ—Գնանք, յես ցույց կտամ : (Գլուխը խոնարհելով Արփիկի հետ
գնում են) :

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Իմ կարծիքով, սրանք շատ տեղին են յեկել : Վաղը
նրանց կտանենք գործարան : Են, ինչ վոր կուտակվել ե
մեղ մոտ—սրանց դալն ել ավելի պետք ե աղոց : Մտալ :
Դեպի արագ տեմպեր :

ԶԱՐՈՒՀԻ—Եղ ծերուկն ինձ շատ դուր եկավ :

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Իսկ ջահելն ինչո՞վ ե պակաս :

ԶԱՐՈՒՀԻ—Գործարկում ին պետք ե հայտնել նրանց մասին :

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Խեղացի խոսք ե : Գնա ու կատարիր : (Զարուհին
դուրս ե գնում : Հեղուշն սկսում ե քեյ լցնել : Մտնում ե
Թորգոմյանը) :

ԹՈՐԳՈՄՅԱՆ—Վերջապես, ընկա ուր հարկն ե : (Գլխով բարե-
վում ե) :

ՀԵՂՈՒՇ—Բարե յերեկո, ընկ. Թորգոմյան :

ԹՈՐԳՈՄՅԱՆ—Կարևոր գործով եմ : Ստիպված եմ յերկու խոս-
քով : Գործարան եմ շտապում : Անկեսայի ձեռով պատմեմ :
Սարգիս Թորգոմյան : Քսան յոթ տարեկան : Հնոցավարի
աղա : Տասնչորս տարեկանից աշխատել եմ դեպոյում : Սո-
վորել եմ բանֆակում : Հետո ավարտել եմ բարձրագույն
տեխնիքականը : Հիմա—ճարտարապետ եմ : Ընկերներ,
ընդունեցեք ինձ ձեր հանրակացարանի կոմունալում :

ՀԵՂՈՒՇ—Ուրախությամբ : Նախորդ յերաշխավորում եմ,—վոչ
վոչ դեմ չի լինի : Մենք ձեզ լավ դիտենք :

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Ճիշտ եք վարվում, ընկ. Թորգոմյան :

ԹՈՐԳՈՄՅԱՆ—Վստահության համար չնորհակալ եմ : Ուրեմն,
բարեկամանա՞նք : Հիմա արդեն կլինենք դու-յով : Կոմու-
նալում չեն «դուր»-ում : Ցտեսություն : (Արագ դուրս ե
գալիս դռնից դեպի միջանցք) :

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—(Բարձր) : Դե, յեկեք, ընկերներ, ի՞նչ եք անում
այդքան յերկար :
(Մտնում են Գասպար ամին, Տիգրանն ու Արփիկը) :

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—(Զեղում դեպի կարագ) Եկեք, եկեք, դուրբան :
Կարագ ենք բերել : Կոլխոզական... Անպայման համը
տեսեք :

ՀԵՂՈՒՇ—Առանձնապես եք պատրաստել :

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Ամենեին : Մենք ըստույց դենը մշտապես նման կա-
րագ ենք ուտում :

ՏԻԳՐԱՆ—Առանց վորեւ խառնուրդի :

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Առաջներում ուրիշ պլանի կարագ եր ստացվում :
Միջիցը դարձան ու մազն անպակաս եր : Մեր կոլխոզներ

ըտենց չի, մաքուր աս: Տիկո ջան, բաժանի տենանք: Ձար-
մանալի աչքի չափ ունի մեր Տիգրանը: Կոխողում ընենց
ա բաժինը անում, վոր կասենա թե հիվանդանոց ըլի:
(Ծիծաղում է):

ԱՐՓԻԿ—Թեյը լամեք, կառնի:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Խմի՛ր, հայրիկ, ճանապարհից ես:

(Գապալա ամին քեյը լցնում է ամսեյի մեջ ու այնպես
խմում):

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—(Թորգումին) Հարցնելն ամոթ չլինի, դու ի՞նչ փե-
շակի յես զավողում:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Դարբին եմ:

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—(Զարմացած) Պահ, բա եղ փո՞նց աս, վոր քիթ ու
մոռեթդ մրոտ չի, ըտենց թամուղ ես: (Տիգրանին): Մեր
Մուքայելի սրումը չի: (Թուլարին) Խոսք չունեմ, մեր Մու-
քայելը լավ դարբին աս: Համա եղ անիրավը գուրում մրոտ
աս: Ծննդականից աս, ասում աս: Ձեռքը սապոն չի փերցնի:
Լվացվելու հետ դուրս չունի: (Ծիծաղում է) Դուք ե՞լ եք
աշխատում, աղջկերք:

ԱՐՓԻԿ—Այո: Յես փականադործ եմ:

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Ի՞նչ:

ԱՐՓԻԿ—Փականադործ: Սլեսար:

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Սլեսար՝: Այ քեզ տղամարդ աղջիկ:

ՀԵՂՈՒՇ—Իսկ յես ձուլաբար եմ:

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Դա ի՞նչ փեշակ աս:

ՀԵՂՈՒՇ—Մեքենայի գանազան մասեր եմ ձուլում: Հալում եմ,
հետո Փորմը թափում:

ՏԻԳՐԱՆ—Շատ հետաքրքրական աս: Մի տեսչինք եղ գործարանը:

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Բաս ինչ... Պեք աս տեսալ, թե ինչ դալդե յես
սարքում մեր սերմադարձներն ու շարքացանները:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Բոլորը ցույց կտանք, հայրիկ:

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Հայրիկությունից անցել եմ: Վաղուց ի վեր պապ
եմ: Իննը թոռ ունեմ: Սաղ դերդաստանով կոխող եմ
մտել: Իսկ Տիկոն... Տիգրան, Գալոյանը մեր կոխողի դե-
կավար մարմիններից աս: Միաձայն ընտրեցինք, քանի վոր
բայլով աս:

ՏԻԳՐԱՆ—(Ամաչկոտ) Գասպար ամի, դա գործին չի վերաբերում:

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Առանց քաշվելու: Սա խոսակցության մեջ մի քիչ
յայան աս, համա գործի վախտ վոնց վոր մի պաժար:
Կրակ աս տեղովը: Թվական ավյալները բերան աս անում:
Ե՛, իրար հետ տեսնվեցինք, ճանաչ յեղանք: Հիմա կարե-
լի աս ե բաց սրտով խոսալ: Ով ինչ իմանում աս, թող ասի:
Ի՞նչ եք ասում, մե՞նք սկսենք:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Ոոսացեք:

ՀԵՂՈՒՇ—Խնդրում ենք:

ԱՐՓԻԿ—Լսում ենք:

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Տիկո ջան, դակլաղ արա:

ՏԻԳՐԱՆ—Ընկերներ, մենք մեր կոխողի մասին, իհարկե, կարանք
ամեն բան ասել: Ինչ էյի ուզում... Հա, կոխողներին
աշխատել են գոր ու գիշեր ու մեծ հաջողությամբ մեջ են:

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Ճշմարիտ խոսք աս:

ՏԻԳՐԱՆ—Բայց քանի վոր մեր գործարանը մրցման մեջ էր մտել
ամբողջ շրջանի հետ,—սրտներս մի քիչ հանդիստ չեր,
չլինե՞լ մտածում էյինք, մյուս կոխողները մեզ հաղթում
են: Հարցում արինք շրջագործկոմին: Ենտեղից հայտնեցին,
թե գործներդ շատ հաջողակ աս: (Համուլ է գրպանի
տետրը):

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Գանդառվելու խոսք չունենք:

ՏԻԳՐԱՆ—Շրջանում առաջավոր տեղը կոխողներն են բռնում:
Նմանապես ե մերը:

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—(Վոգեվորված) Մերն առաջին տեղն աս բռնում:
Բաս: Ի՞նչ կարիք կա թաղցնելու: Ճշմարտություն աս:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Դրուստ է, Գասպար ամի:

ՏԻԳՐԱՆ—Ամբողջ շրջանի թվերը ցույց են տալիս՝ դարձանոցանի
տարածությունն ավելացել է 30 տոկոսով, իսկ աշխատա-
ցանը 62 տոկոսով:

ԱՐՓԻԿ—Սկիզբը վատ չի:

ՏԻԳՐԱՆ—Այս վերջին սերմանման կամպանիայի ընթացքում կաղ-
մակերպված աս 44 նոր կոխողներ ե աշխատանք աս տար-
վում ուժեղացնելու յեղածները: Ահա գլխավոր կետերը:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Մամուր ե ձեվվում:

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Դու ասա—հիմնավոր աս կարած: Վոչ յերազ աս, վոչ
ել հեքիաթ: (Ծիծաղում է):

ՏԻԳՐԱՆ— Իսկ գործարաններում ինչեր են կատարվում: Վոր
կարգում ես—քեֆդ դալիս աս:

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Հա, հա: Վո՞նց մարդու քեֆը չգա: (Համկարծ
հիշելով) Այ, քիչ մնաց մտիցս փախչեք: Եղ ի՞նչից աս,
վոր վերջերիս տրակտորի պակաս աս զգացվում: Հը՞:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Պահանջը շատ է, արտադրությունը չի հասցնում:
Սա ժամանակավոր յերեվույթ ե:

ՏԻԳՐԱՆ—Բա վո՞նց ե լինելու:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ— Յեղատյուներ կաղմակերպեցեք: Իսկ յեթե ձի ու-
նեք,—նույնպես դեք գործի:

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Ուրեմն գյուղատնտեսը դրուստ էր ասում: Դե,
հիմի դու դակլաղ արա, անուշ արսվես:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Ձեզ հետ կնքած պայմանագրերը մեր գործարանը
կատարել ե լրիվ: Մի քիչ ել ավելին:

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Այ, դրա համար շնորհակալ ենք:

ՏԻԳՐԱՆ—Իսկապես:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Մոտ ապագայում դուք կարող եք սպասել ավելի մեծ հաջողություններ...

ԶԱՐՈՒՀԻ—(Ներս և վագուս) Ընկերներ, դործարկումի նախադասը մեղ մոտ է դալիս: Նա ասեց, վոր միլիցիան գողերի հետքը դտել է:

ԱՐՓԻԿ—Ոհո, այստեղ ել մենք ենք հաղթում:

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Ի՞նչ ա, չլի՞ք ձեզ նեղացնում են:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ— Այո, կեղտոտ զրպարտություն է:

(Մտնում է Սեխյանը: Շեմբում կանգ է առնում: Հարբած է, ցնկոտ է):

ՍԵՆՈՅԱՆ— (Զարուհուն) Հրեցիլը ինձ սանդուխդների վրա ու առանց մի ներողություն... Տղեղ է, անկուրտուրական...

ՀԵՂՈՒՇ—Եդ ի՞նչ է, Սեխյան, հարբած ես:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Այ, դա դեղեցիկ է, կուլտուրական:

ԱՐՓԻԿ—Ամոթ է, Սեխյան:

ՍԵՆՈՅԱՆ— Ինչ հարձակվեցիք ամեն կողմից: Յես հարբած չեմ, խմել եմ մի քիչ... Հանդիսավոր դեպքի առթիվ: Նոր հարվածային բրիգադայի... Կարո Սարգսյանի բրիգադան ենք շնորհավորել:

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ— Ձեզ մոտ դայդեն ըսե՞նց ա:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ— Վոչ, վոչ: Ետեղ մի խաղ կա: Խայտառակություն է:

ՍԵՆՈՅԱՆ— Կարգին խոսիր, Գեվորգյան: Դու վոչինչ չես հասկանում:

ՀԵՂՈՒՇ— (Կրակոտ) Իսկ դու հասկանո՞ւմ ես: Բավական չէ, վոր ինքդ գլորվել ես, ընկերներիդ ել ես ուղում հետդ քարչ տաս: Քո բրիգադան ուղում ես քայքայել:

ԱՐՓԻԿ— Կամ կարծում ես, թե հարբած բրիգադան հարվածայինից լավ է:

ՍԵՆՈՅԱՆ— Ի՞նչ եք ճշգրտում: Յես իմ հերթը բաց չեմ թողնի:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ— Ներողություն: Մոտ չեն թողնի: Հարբածը ստանոկի հետ գործ չունի:

ՍԵՆՈՅԱՆ— Ձեն թողնի, կարող են իրենք աշխատել:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ— Գնա քնիր: Հետո կխոսենք:

ՍԵՆՈՅԱՆ— (Չեմքը քափ և տալիս) Ա, ձեր հերն ել անիծեմ: (Դուրս է գալիս: Դուան մեջ դիպչում է Նահապետյանին: Վերջինս գարմացած նայում է նրան, լուռ քափախարում գլուխն ու ներս մտնում):

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ— (Նահապետյանին) Տեսնո՞ւմ ես: Կարո Սարգսյանի հետ է լսկել:

ՆԱՀԱՊԵՏՅԱՆ— Տեսնում եմ: Վաչ միայն դա յեմ տեսնում: Ուրիշ կերպ պետք է գործել:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ— Հասկացար, վերջապես:

ԱՐՓԻԿ— Ընկ. Նահապետյան, մենք հյուրեր ունենք:

ՆԱՀԱՊԵՏՅԱՆ— Գիտեմ, դիտեմ: Բարեվ ձեզ, ընկերներ: Խնդրում եմ ներկա լինեք ցեխային բյուրոների նիստին: Հատուկ ձեզ համար եմ յեկել:

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ— Մենք պատրաստ ենք: (Տիգրանին) Տես, Տիգրան, ժողովականների առաջ սեվերես դուրս չդաս: Կըխոսես, վոնց վոր պետքն ա:

ՏԻԳՐԱՆ— Արխային կաց, յոլա կտանենք:

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ— Ապրես: (Բոլորին) Մի բան կուզեմ հարցնել: Ուրեմն, դեռ կան ձեր միջին աննամուսներ, վոր անտեղի ստեր են դուրս տալի ու աշխատանքը սարխոշության փոխում:

ՀԵՂՈՒՇ— Կան դեռ, Գասպար ամի:

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ— Պատահում ա, վոր ուրիշ ֆանդով ել գործը խանգարում են, հը՞:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ— Եդ ել պատահում է, Գասպար ամի: Վոտք են բռնում, բյուրոկրատիզմ են չաղացնում:

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ— Կնշանակե, չպետք ա լռենք: Ընդհանուր ա դործը: Ծճարիտ չե՞:

ՆԱՀԱՊԵՏՅԱՆ— Անպայման խոսեցեք:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ— Յեվ մի լավ կոթոցով:

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ— Վոր լռենց ա, մեր պայմանի կետերով ենք ժափ գալու: Տիգո, հլա մի տես վոնց ա նշանակված գործարանի առաջին կետում:

ՏԻԳՐԱՆ— (Կապույտ է) «Հաստատ լինելով պրոլետարական խոսքին, տալիս ենք մեր հեղափոխական խոստումը՝ վոչ միայն կատարել ծրագիրը Լրիվ, այլ և ավելացնել արտագրանքը»:

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ— Եղպես, եղպես: Բոլորդ, ընկերներ, խոստացել եք: Կատարել եք Լրիվ: Վոչ: Ի՞նչու: Ո՞վ ա եդ խանդուրողը—չլրնից բռնած, բերեք մեյդան: Թող պատասխան տա: Բաս: (Գնում են):

Վ Ա Ր Ա Գ Ո Ւ Յ Ր

ՊԱՏԿԵՐ ԶՈՐՐՈՐԴ

Գործարանային ակումբի փոքրիկ սենյակ: Յերկու դուռ՝
ձախը—դեպի դահլիճ, իսկ յարբինը—դեպի միջանցք: Պարզ,
հասարակ կահավորում: Պատերին հեղափոխական գործիչների
նկարներ ու զանազան լուսանկարներ և դիագրամներ: Բեմումն են Հե-
դուշը, Արփիկը, Զարուհին և Սեխոյանը: Վերջինս բանվորական
զգեստով:

ՍԵՆՈՅԱՆ—(վրդովված) Խոսք եմ տալիս, ել յերբեք չի կրկնվի:
Կարծում եյի, թե ուղիղ եմ դնում: Կարվեցի ընկերներից:
Ինչո՞ւ ինձ չեյի դնում: Ինչ վոր պեղեցիկ կյանք եյի
փնտռում...

ՀԵՂՈՒՇ—Գինու շշի մեջ եյիք ուզում դանել:

ՍԵՆՈՅԱՆ—Բացելիքաց խոստովանվում եմ: Նոր եմ հասկացել,
թե վոնց պետք է ապրել: Մրցելու չեմ:

ՀԵՂՈՒՇ—Այ, եղպես, Սեխոյան:

ԱՐՓԻԿ—Ել չալթաքես:

ՍԵՆՈՅԱՆ—Վոչ, վոչ: Ուզում եմ ամբողջ ժողովի առաջ իմ մա-
սին խոսել: Ե՛ր, ուղղակի անհամբերությամբ սպասում
եմ, թե յե՛րբ պետք է նորից բանվոր դառնամ:
(Բոլորն ել գնում են: Միջանցքից ներս են մտնում Գե-
վորգյանը, Գասպար ամին և Տիգրանը):

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Ընդմիջումը դեռ չի վերջացել: Չենք ուշացել:

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Յաման ճարպիկն ենք, հա՛: Ժամանակ ճարինք
ու ման եկանք սաղ գավոռը: (Նստում է) Ո՛Ք, հալից ըն-
կանք: Տիկո ջան, նստիր, բեղարած կլինես: Ականջներս
դողդում են դործարանի զարմաղալից: Աչքերս ել մթն-
դում են:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Սովոր չես —դրանից է: Դարձնոցի ու հալոցի
մարեֆաթն է:

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Հենց եղ ա, վոր կա: Մեկ փայլատում ա, մեկ ել
տեսար—վորտաց: (Ծիծաղում է) Ախր, հլա մի մտածեք.
ման ա դալի հնձող մեքենան դաշտով մին ու փոցիսի ա-
սամներով թափ տալի: Վոնց վոր մի ծիծեռնակ: Մաքուր
հաղնված հարսի պես: Ըսկի մտիցդ ել չի անցկենա, թե

եղ դաշանդ մաշինը դուս ա դալի ես դժոխային դարձնո-
ցից:

ՏԻԳՐԱՆ—Խրատական տեսարաններ եյին:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Կարծեմ, ամեն բան ցույց տվի ձեզ:

ՏԻԳՐԱՆ—Անկասկած: Բիչ մնաց նույնիսկ զավոռի տրուբա-
ների վրա սողալինք:

ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Այո՛ւ... Տեսանք ու լսեցինք: Գեղումը բաղի խո-
սում են սուսնց մտածելու՝ բանվորների գործը դուրս ա:
Վոնց չե—դուրս ա: Հլա մի մտիք դաբընոցն ու հալած
չուզումը լցրու ամանից—աման, են վախտ կխոսում: Սա
քեզ համար թանով սպաս չի: (Ծիծաղում է):

ԱՐՓԻԿ—(Մտնում է) Ժողովը սկսվում է, խնդրեմ ներկա լինեք:
(Բոլորն անցնում են դահլիճ: Միջանցքից գալիս են 1-ին
և 2-րդ յերթասարգներն ու ուղեվորվում դեպի դահլիճ:
Նրանց հետևից ներս է վազում կարո Սարգսյանն ու
կանգնեցնում յերթասարգներին դահլիճի շեմի առաջ):

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Նորից եմ կրկնում,—համաձայնվեք:

1-ԻՆ ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴ—Չես վախեցնի: Գնում ենք խոստովանվելու
—պրծավ:

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Յես ձեզ ցույց կտամ: (Բռնացնով սպառնում է):

2-ԻՆ ՅԵՐԻՏԱՍԱՐԴ—Վազն արի: (Մտնում են դահլիճ և ծած-
կում դուռը):

Սարգսյանն անհանգիստ, տարտամ շարժումներ է անում:
Հետո մոտենում է դահլիճի դռանն ու ակամջը դրած, լը-
սում է: Միջանցքը տանող դուռը կիսաբաց է):

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—(Թ՛փում է) Թ՛յո՛ւ, սատանան տանի:
(Միջանցքի դռան մեջ յերթվում է վարսաղանը):

ՎԱՐՍԱՅԱՆ—(Հարցական) Կարո՞:

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—(Հանկարծակիի յեկած—հետ է քուշում դրնից) Ա՛յ:

ՎԱՐՍԱՅԱՆ—Ինչո՞ւ ախտեղ չես: (Ցույց է տալիս դեպի դահ-
լիճը):

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Ընկ. վարադյան...

ՎԱՐՍԱՅԱՆ—(Մոտենալով) Ի՞նչ կա:

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Գժվել են բոլորը: Են յերկու տղաները դնացին,
վոր խոստովանվեն, թե ինչպես են ծեծել Արփիկ Հովսեփ-
յանին: Իհարկե, ինձ ել կխառնեն, վոր խրատ եմ տվի:

ՎԱՐՍԱՅԱՆ—Դո՞ւ: Մի՞թե:

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Ենպես ելի, թեթե կերպով:

ՎԱՐՍԱՅԱՆ—Վո՞նց կարող են ապացուցել:

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Հմ... Ախր չես եյի աղջիկների մասին փոտանա-
վոր դրոզն ու պատերին փակցուղը: Սա հե՞ն է: Ան-
պայման կապացուցեն:

ՎԱՐԱՉՅԱՆ—Այո... Դրությունդ ենքան եւ լավ չի :
 ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Ձերն եւ, ընկ. Վարադյան, փափուկ ե :
 ՎԱՐԱՉՅԱՆ—Այո ինքն :
 ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Հիշում եք, յես կաղմել եյի հայտարարություն
 միլիցիային, դործիքների գողությունն աղջիկների վրա
 դրելու համար :
 ՎԱՐԱՉՅԱՆ—Հետո :
 ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Դուք եւ ձեր սեփական ձեռքով մի քանի ուղղումներ
 մտցրիք սեփադրության մեջ :
 ՎԱՐԱՉՅԱՆ—(Անհանգիստ) Հետո :
 ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Հետո են, վոր ձեր ձեռագրերը բոլորին հայանի
 յե : Եդ սեղանությունը սրահել եյի, ենալես, ելի, հիշա-
 տակ : Բայց մի որ ձեռք—ձեռք անցավ, դնաց գործարկումի
 մոտ, ենտեղից եւ հիմա հասել ե ես դահլիճը :
 ՎԱՐԱՉՅԱՆ—Ձե՞ վոր դու խոտապար սեփադրությունը ճշել :
 Վո՞նց ընկավ նրանց ձեռքը :
 ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Յեւեմիլի դրականիցս ընկել ե, չեմ նկատել :
 ՎԱՐԱՉՅԱՆ—Պեսք ե գլուչացրած լինելիւր ինձ :
 ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Ս... Կ... Սեկը կարծես ման ե դալիս : (Թռչում ե
 ու ամուր ծածկում միջանցքի դուռը : Մեխանիկական փա-
 կը չըխելում ե ու փակում դուռը) : Այ քեզ ոյին, դուռը
 փակվեց : (Փորձում ե բանալ, չի կաշոգլում : Նույնը՝ ե
 վարագայանին) :
 ՎԱՐԱՉՅԱՆ—Ընկանք թակարդը : (Ձայրացած) Ախմա՛խ :
 ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Խնդրեմ առաց հայհոյանքի : Յես եւ գիտեմ կարդը :
 ՎԱՐԱՉՅԱՆ—Ախր վո՞նց դուրս գանք ետտեղից, հը՞ :
 ՍԱՐԳՍՅԱՆ—(Դեպի դահլիճը) Եդ դռնով :
 ՎԱՐԱՉՅԱՆ—Ի՞նչ ե, ծիծաղում ես :
 ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Ամենեմին : Ձեզանից չատ ինքս եմ ուղում ճշել :
 Դուք հենց են կողմն եյիք դնում :
 ՎԱՐԱՉՅԱՆ—Այո, դնում եյի... Ձեյի կարծում, թե քու բաց բե-
 րանի մեկն ես :
 ՍԱՐԳՍՅԱՆ—(Կոպիտ) : Դե, դե, կարդին : (Վարագյանը փաշվում
 ե լուսամուտի մոտ : Սարգսյանը դահլիճի դռնից ականջ ե
 դնում) : Ահա, իմ մասին են խոսում... Ձեզ եւ հիշեցին,
 ընկ. Վարադյան : (Վարագյանը ջղային փայլում ե) Կա-
 մաց : (Վարագյանը նստում ե աթոռին) : Նորից իմ մասին :
 Շան վորդիք : Հենց ետը կթողնեմ գործարանը : Նո՞մեք
 չանցավ : (Ականջ ե դնում) Բանաճեմ եմ կարդում գործա-
 րանի մասին : Թյո՛ւ, չի լավում : Ե՛լի մեկը յեկավ ու կանդ-
 նեց ծակի առաջ : (Դահլիճից լսվում եմ ծախք) :
 ՎԱՐԱՉՅԱՆ—Այ քեզ հիմար դրություն :

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Խեղճ վոր լինեցինք, —չեյինք ընկնի : Լսում եք,—
 ծախահարում են : Վերջանում ե :
 (Դահլիճի դուռը բացվում ե : Յերկուսն ել կծկված փաշ-
 վում եմ մի անկյուն) :
 ՔԱՆԱՐՅԱՆԻ ՁՅՅՆԸ—Մի քանի խոսք եւ, ընկերներ : Ունեցել ենք
 լուրջ դժվարություններ, բայց միշտ ել բանվորների կամ-
 քը հաղթել ե : Գանի առաջ դնանք, ենքան լավ կլինի :
 Շնորհավորում եմ մեր հարվածային գործարանը :
 (Ծախք, ձայների առանձին բառեր) :
 ՎԱՐԱՉՅԱՆ—Կոմսեն ու միասին կտեսնեն յերկուսիս :
 ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Ձեզ մենակ գտնելին, —ավելի լավ եր :
 (Դահլիճի դուռը լայն բացվում ե : Մտնում են՝ Գասպար
 ամին, Տիգրանը, Գեվորգյանը, Նահապետյանը, Ար-
 փիկը եւ Հեղուշը : Մի ֆանի բանվոր— բանվորուհիներ) :
 ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—(Վրդեվորված) Տեսնո՞ւմ ես, ինչեր ե կատար-
 վում, Տիկո, հը՞ :
 ՏԻԳՐԱՆ—Լիառատ ընթացքով վոնց վոր :
 ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Հենց եդ ե, վոր կա : Մարդու քեֆը դալիս ա :
 Ժրաջան աշխատանք ու յեռանդ : Ոխա՛յ : Կեցցե՛ն աը-
 դերքը : Ոխա՛յ :
 ԱՐՓԻԿ—Գասպար ամու քեֆը յեկել ե :
 ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Կդա, բա ի՞նչ կանի :
 ՆԱՀԱՊԵՏՅԱՆ—Տեսեք, մենք սրանց ենտեղ եյինք սպասում,
 մինչդեռ ես սենյակում թաղնվել եմ :
 ՎԱՐԱՉՅԱՆ—Յես առհասարակ չեմ հասկանում : Յես ի՞նչ կապ
 ունեմ : Ինչ վոր գործերի մեջ են խառնում : Խայտառա-
 կություն ե :
 ՆԱՀԱՊԵՏՅԱՆ—Միք վոգեվորվի, քաղ. Վարադյան : Ձեր բացա-
 րությունները պետք կզան ժողդատարանում :
 ԱՐՓԻԿ—Ենտեղ կսովորեցնեն, թե կարելի՞ յե խայտառակել բան-
 վորուհիներին :
 ՎԱՐԱՉՅԱՆ—Այլերդ եմ համարում արդարանալ : (Արագ հե-
 ոաճում ե) :
 ԱՐՓԻԿ—Այլերդ, թե ինչ,—բայց չես արդարանա :
 ՁՅՅՆԵՐ—Ճիշտ ե : (Սարգսյանն ուզում ե դուրս ծլիկ, բայց
 Գեվորգյանը կտրում ե նախապահը) :
 ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Սպասիւր, Սարգսյան : Գասպար ամին քեզնով շատ
 ե հետաքրքրվում : (Գասպար ամուն) Մա՞ յե :
 ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Հենց ինքն ա : Թեյել վոր առանց միտքի յա :
 Ճանաչում ե՞ս, Տիկո :
 ՏԻԳՐԱՆ—Անդայման : Կարո Սարգսյանն ե :
 ԳԱՍՊԱՐ ԱՄԻ—Մի գլուխ լսում եմ՝ Սարգսյան, հա Սարգսյան :

Ենքան Սարգսյան կա վոր,—ո՞վ ա իմանում: Հենց վոր տեսա,—ասի՝ Ենա վոր կա,—մեր Սարգսյանն ա: Մեր գեղից:

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—(Կոպիտ) Ի՞նչ ես ուզում:

ԳՍՍՊԱՐ ԱՄԻ—Դու մի՛ տաքանա: Քո գեղից ենք, հետևե՛րս փափակ ժամ արի: Քեզ բարեվ չեմ բերել, բայց ըստ տանեցոյ մասին կարամ տեղեկանք տալ: Յերկու որ առաջ հորդ զաֆասի մեջ գրին: Կուլակ ե, հացը թագցրել եր ու քյասիբ Կուրդինի դոմն ել կրակին աղել:

ՏԻԳՐԱՆ—(Բացատրում ե բոլորին) Եդ Կուրդինը, վոր կա,—կուլ-խողի բարեկամն եր:

ԳՍՍՊԱՐ ԱՄԻ—Ես վո՞նց ա, վոր վաղուց գեղ չեա դալի, հը՛:

ՏԻԳՐԱՆ—Դյուղթղթակցի աչքը վոր փչացրեց,—անհետացավ գեղից:

ՍԱՐԳՍՅԱՆ—Ի՞նչ եք կպել: Սուտ միք փչի: Ձեզ չեմ ել ճանաչում: Թողեք: (Հրում ե և փախչում):

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Կանգնիր, հեռու չեա փախչի:

ՆԱՀԱՊԵՏՅԱՆ—Միք թողնի փախչելու: (Վազում եմ հետվից դեպի դահլիճ):

ԱՐՓԻԿ—Այ քեզ բանվոր-սլոլետար:

ՀԵՂՈՒՇ—Գարչե՛լի:

ԳՍՍՊԱՐ ԱՄԻ—Եղպիտինների տեղը զավոզը չի:

ԶԱՐՈՒՀԻ—(Մտնում ե) Յերկու միլիցիոներ կարոյին են հարցնում:

ՀԵՂՈՒՇ—Տեղին են յեկել, թող անցնեն դահլիճը: (Մտնում ե Սեխոյանը):

ՍԵՆՈՅԱՆ—Մեր ցեխից դողացված դործիքները դաեւ են: Խառնության վահանի մոտից: Ասում ե, վոր կարո Սարգսյանն ե ծախել:

ԱՐՓԻԿ—Յեա եղպես ել դիտելի: (Մտնում ե Գեվորգյանը):

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—Վերջացրինք կեղտոտ դործը: Մեր թանգադին կարոյին հանձնեցինք միլիցիային ի պահ: (Մտնում եմ Բաղարյանն ու Նահապետյանը):

ՀԵՂՈՒՇ—Գնանք:

ԳՍՍՊԱՐ ԱՄԻ—Սպասիր, անուշիկս: Ասեմ, վոր լեզվիս վրա չըմնա: (Բոլորին) Մնաք բարով, ընկերներ: Ավել-պակաս հալալ արեք: Ենքան ենք դոհ ձեզանով, վոր խոսք չենք գտնում ասելու:

ՏԻԳՐԱՆ—Վոչ մի խոսք չենք գտնում:

ԳՍՍՊԱՐ ԱՄԻ—Հիմա դուք յեկեք մեզ մոտ հանդատանարու: Մի քիչ ել կսովորացնեք: Ուրախ կլինենք:

ԱՐՓԻԿ—Կաշխատենք:

ԲՅՆԱՐՅԱՆ—Շնորհակալ ենք, Գասպար ամի:

ԳՍՍՊԱՐ ԱՄԻ—(Վնգեվորված) Իսկ քեզ, սիրելիս, անպայման մեր կոլխոզը կկանչենք աշխատելու: Քեզ պես ուժն անհրաժեշտ ե կոլխոզում: Գործունյա տղա յես, նմանապես ե դարբին:

ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ—(Ժպտում ե) Լավ, կգամ, բայց մի պայմանով, վոր յեթե կարիք յեղավ—քեզ, Գասպար ամի, կոլխոզից դործարան տեղափոխենք: Համա՞ձայն ես:

ԳՍՍՊԱՐ ԱՄԻ—(Ուրախ) Ինչ կա վոր: Կարծում ես կվախենամ: (Մեկնում ե ձեռքը Գեվորգյանին) Համաձայն եմ: Այ քեզ դյուղի ե քաղաքի կապը: (Բոլորը ծիծաղում եմ ու ծափախում):

Վ Ա Ր Ա Գ Ո Ւ Յ Ր

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0328553

ԳԻՆԸ 25 ԿՈՊ (2 ռ)

38

УДАРНИКИ

Пьеса в 4 к.

Госиздат ССР Армении
Эривань—1931

0

2004